

Bạch Cúc Lan: *Tuberolabium elobe* Seidenf. 1988

Thành phố Vancouver, BC, Canada, nơi tôi cư ngụ năm nay, 2016, dường như không có mùa Hè. Bước vào tháng bảy nhiệt độ buổi sáng khoảng 15 độ C, trưa khoảng 22 độ C, khi màn đêm buông xuống hơi se lạnh, hè năm nay mưa nhiều hơn những năm về trước. Ba giờ chiều tan sở ra về ngoài trời nhiệt độ từ 18 đến 22 độ C, không khí mát lạnh như đang ở trong phòng lạnh. Từ chỗ tôi làm đi bộ ra đường Burrard, trung tâm downtown Vancouver, khoảng 500 mét.

Đề xuống đường hầm đón xe skytrain (Thiên Nga) về nhà, hai bên đường nhiều nhà treo hoa tạo nên phong cảnh rất đẹp, nhìn những chậu hoa nhiều màu sắc lung linh làm cho mình cảm thấy yêu đời. Trên đường tôi trò chuyện với Tuấn làm chung hãng. Anh nói: “*Đi nhiều nơi trên thế giới không đâu đẹp bằng thành phố này. Em thấy khí hậu thành phố mình đang sống thật lý tưởng, ra đường không sợ bị cướp giật con người hiền hòa và rất lịch sự.*”

Nói tới người Canada hiền hòa và chân thật, tôi nhớ vào năm 1988 tôi bảo lãnh vợ và 2 con qua Canada đoàn tụ. Cuối tuần, có lần tôi chở gia đình bà xã và hai đứa con tôi xuống thành phố Langley, cách thành phố Vancouver khoảng 50 km (30 miles) về hướng đông, để mua bắp trái. Vô rầy bắp không có chủ ở đó, họ ghi giá tiền và để thùng tiền bên cạnh, mình tự bẻ bắp và tự bỏ tiền vào thùng. Nếu ai tham không trả tiền, còn lấy hết tiền trong thùng cũng được, nhưng không ai làm như vậy. Bà xã tôi lần đầu thấy rất ngạc nhiên, tôi vọt miệng nói với bà xã, đây là thiên đường của trần thế đó em. Lần thứ hai, vào năm 1990, tôi đại diện nhà trai đi đến thành phố Chilliwack, cách Vancouver khoảng 100 km (60 miles) cũng về hướng đông, để dự lễ hỏi cho đứa cháu trai bà con. Bên nhà gái có sạp trước sân nhà sát lộ. Anh bán trái cây và rau quả, anh ghi giá tiền và để thùng giấy đựng tiền bên cạnh, ai dừng xe lại mua tự lấy và tự trả tiền bỏ vào thùng giấy. Tôi hỏi vậy có khi nào mất tiền không anh? Anh trả lời không, đôi khi họ còn cho thêm nữa. Bà xã tôi lại thán phục người Canada thêm một lần nữa. Họ giáo dục đứa trẻ chân thật và đạo đức khi vừa mới vào lớp mẫu giáo.

Vancouver khí hậu năm nay rất thích hợp cho những loài lan như Cymbidium, Dendrobium, v.v... Đầu tháng năm là tôi đem tất cả các chậu lan treo dưới tàn cây sau nhà. Chậu lan *Dendrobium hancockii*, trước đây tôi đặt tên Huyền Trúc Lan, Hè năm nay nở hoa hơn 20 chiếc, nhiều hơn những năm về trước. Tháng trước anh chị Võ Bá Thiện đến chơi, anh thấy chậu Huyền Trúc Lan của tôi anh rất thích và hỏi thăm ở đâu bán. Tôi có nói với anh: “*Để năm tới dịp triển lãm hoa lan tại Vancouver, bên Đài Loan họ đem qua bán em mua giùm anh,*” và anh dặn tiếp:

“Hòa à! Khi nào chậu lan của em nở hoa, nhớ gọi điện thoại cho anh biết để anh đến chiêm ngưỡng nha.”

Ngày nào đi làm về thay đồ xong là tôi ra sau vườn ngắm hoa nở và ngửi mùi thơm của hoa, trong lòng cảm thấy lâng lâng, sáng khoái.

Đạo này tôi bận đi làm mỗi tuần 5 ngày, nghỉ được 2 ngày thứ bảy và chúa nhật, nên lười viết bài, kể cả làm thơ hay viết vlog cổ cũng tạm gác qua một bên, hy vọng năm tới về hưu sẽ viết đều đặn hơn. Sáng nay thứ bảy cuối tuần, dậy sớm chở bà xã đi làm, về nhà pha ly cà phê, mở máy computer xem tin tức lướt nhanh. Sau đó, vào thăm trang Hoa Lan Việt Nam, coi có loài hoa lan nào ở VN mới tìm thấy hay không. Sau đó, vô mục “Hoa Lan Rừng” để tìm có giống lan nào chưa có tên Việt, mình tìm chút cảm hứng đặt tên Việt để góp phần làm cho vườn hoa lan Việt thêm phần phong phú. Trong bài viết kỳ này, tôi xin đặt tên cho hai giống lan rừng chưa có tên như sau.

Thứ nhất: Bạch Cúc Lan, tên khoa học *Tuberolabium elobe* Seidenf. 1988. Theo trang web Hoa Lan Việt Nam, bác Bùi Xuân Đáng mô tả: “Phong lan nhỏ, thân dài 15-20 phân, lá dài 17 phân, rộng 2 phân, chùm hoa 8-12 chiếc, hoa to 1 phân, nở vào mùa Hạ, nơi mọc Lâm Đồng.” Sở dĩ tôi đặt tên Bạch Cúc Lan vì cánh hoa màu hơi trắng tôi chọn chữ bạch, dáng hoa giống như loài cúc dại mọc ở xứ Canada nên tôi chọn thêm chữ cúc, thuộc loài phong lan nên tôi thêm chữ lan ở phần cuối.

Nói về hoa cúc dại, tôi thiên nghĩ không đâu nhiều bằng ở Canada, nhiều giống hoa cúc dại màu vàng và màu trắng nhiều cỡ khác nhau. Bà xã tôi thường hay cắt những cành hoa cúc dại cắm vào bình để chưng lên bàn Phật trong rất đẹp mắt. Hoa cúc còn có tên rất đẹp là hoa Thạch Thảo, nhưng khi đặt tên cho giống lan thì tôi không thể dùng tên thạch thảo vì thiếu

mượt mà. Ví như ở Miền Bắc, người ta gọi hoa Nhài, còn người Miền Nam gọi hoa Lài, khi đặt tên cho con thì người Miền Nam đặt tên Lài, không biết người Miền Bắc có ai đặt tên cho con tên Nhài không? Theo tôi, tên Lài nghe mượt mà hơn hay mình nghe đã lâu rồi quen tai.

Tôi xin đặt tiếp giống lan thứ hai: Hải Châu An Sơn, tên khoa học *Uncifera obtusifolia* (Lindl). Theo bác Bùi Xuân Đáng mô tả: “*Phong lan thân đơn cao 20-30 phân, ngang 2-3 phân, chùm hoa buông thòng dài 10-15 phân, hoa 15-25 chiếc, to 2-3 phân, màu vàng, nở vào mùa Thu, nơi mọc Lâm Đồng.*” Nhìn trong trang web Hoa Lan, tôi thấy bốn anh chơi lan nhà nghề, Lê Hoàng Hải, Lê Trọng Châu, Vũ Định An và Nghiêm Xuân Sơn tìm thấy ở Lâm Đồng, nên tôi đặt tên bốn anh cho giống lan này. Trong bốn anh, tôi chỉ biết có Lê Trọng Châu, vì tôi có đến thăm vườn lan của Châu vào đầu năm 2014 ở Đức Trọng, Đà Lạt. Nếu quý vị nào có chọn tên nào khác xin bổ túc thêm. Tên Hải Châu An Sơn nếu dịch ra Hán Việt tôi thấy cũng hay lắm, có nghĩa viên ngọc ở trên núi nằm ngoài biển.

Trong bài viết kỳ này, tôi xin tặng trang nhà một thơ do tôi sáng tác đầu năm 2016 tựa:

Ước Chi

*Ước chi mai này gặp lại em.
Anh hôn lên má vuốt tóc mềm.
Xin một lần đầu là mơ ước.
Sợ mai này dốc đổ tình nghiêng.*

*Em đi bóng đợi thuyền trôi mãi.
Đông về sương lạnh thấm bờ vai.
Ước chi anh là giọt sương ấy.
Nhỏ vào môi em mái tóc dài.*

*Con đường tình sao chia hai lối.
Bến nước trắng vàng thuyền ai trôi.
Hoa tình vẫn nở trong anh đó.
Đợi mãi xuân tàn tim đơn côi.*

*Tình chúng mình như kiếp phù du.
Ai đi khuất dạng dưới sương mù.
Bao năm xa cách tình vẫn nhớ.
Bóng nguyệt chưa tàn đã sang thu.*

*Anh ru bóng đêm dài tĩnh lặng.
Hồn mình đau ai có biết chăng.
Yêu chi mãi để sầu vương vấn.
Thoáng hương xưa đã mấy mùa trăng.*

Lúc đang thất nghiệp, bà xã và đưa con trai đi làm. Mùa Đông ở nhà không biết làm gì, chỉ viết bài làm thơ và viết vọng cổ để giết thời gian. Trong bài thơ “Ước Chi”, tôi có gửi tặng cho nhạc sĩ Trương Minh Châu, nay tôi xin tặng cho những ai có mối tình chung thủy, ai cũng có mối tình đầu rất đẹp nó đi theo đời mình mãi mãi không bao giờ quên.

Trong bài tựa [Bach Ngọc Thanh Lan](#), tôi viết tháng 2 năm 2016, tôi có khoe giò lan *Dendrobium wardianum*, tên Việt Hoàng Thảo Ngũ Tinh, giò lan của tôi nở được 2 chiếc hoa. Mùa Đông trong nhà cứ đi qua đi lại ngắm hoa, tôi có làm 4 câu thơ lục bát.

*Đong đưa sắc đẹp nghiêng thành.
Môi hồng má phấn không đành rời xa.
Hoa chi điểm lệ ngọc ngà.
Ngắm hoài không chán thật là dễ thương.*

Hè năm nay giò lan này lại nở 2 chiếc hoa nữa, tôi treo dưới tàn cây nhìn giống như đôi uyên ương đang đưa theo làn gió, hoa có mùi thơm thoang thoảng dễ chịu, màu sắc đẹp vô cùng. Ở VN, nhiều người trồng giống lan này cho rất nhiều hoa, còn giò lan của tôi, mỗi lần cho chiêm nhường chỉ có 2 chiếc hoa nhưng riêng tôi cảm thấy rất vui. Ở xứ Canada mà sở hữu được giò lan HoàngThảo Ngũ Tinh thật là quý hoá.

Tôi xin tạm dừng bút hẹn lại dịp khác. Xin kính chúc quý vị trang nhà, mùa Hè vui tươi và nhiều hạnh phúc, không gì bằng có những chậu lan quý hiếm nở hoa.

Vancouver, BC, Canada, Hè 2016

Trương Thái Hòa